

**SAOPŠTENJE KOMISIJE – Smjernice za određene mjere državne pomoći povezane sa sistemom
trgovanja emisije gasova sa efektom staklene bašte nakon 2021. godine**

(2020/C 317/04)

UVOD

1. Kako bi se spriječilo da državna pomoć naruši konkurenciju na unutrašnjem tržištu i utiče na trgovinu između država članica na način koji je suprotan zajedničkom interesu, član 107 stav 1 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije („Ugovor”) propisuje načelo prema kome je državna pomoć zabranjena, osim ako ne spada u kategorije izuzetaka navedenih u članu 107 stav 2 Ugovora ili ako je Komisija ocijeni usklađenom sa unutrašnjim tržištem u skladu sa članom 107 stav 3 Ugovora. čl. 42 i 93, član 106 stav 2 i član 108 st. 2 i 4 Ugovora takođe predviđaju uslove pod kojima se državna pomoć može smatrati usklađenom sa unutrašnjim tržištem.
2. Na osnovu člana 107 stav 3 tačka (c) Ugovora, Komisija može smatrati da je državna pomoć za olakšavanje razvoja određenih ekonomskih aktivnosti usklađena sa unutrašnjim tržištem, ako takva pomoć ne utiče negativno na uslove trgovanja u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno zajedničkom interesu.
3. Direktivom 2003/87/EC Evropskog parlamenta i Savjeta¹ uspostavljen je sistem za trgovinu emisijom gasova sa efektom staklene bašte unutar Unije (u daljem tekstu „EU ETS”), u cilju promovisanja smanjenja emisije gasova sa efektom staklene bašte na isplativ i ekonomski efikasan način. Direktiva 2003/87/EC je izmijenjena 2018. godine² kako bi se EU ETS poboljšao i proširio za period 2021-2030.
4. Komisija je 11. decembra 2019. godine objavila Saopštenje o Evropskom zelenom dogovoru³, u kojem su navedene politike za postizanje klimatske neutralnosti u Evropi do 2050. i za rješavanje drugih ekoloških problema. Kako bi se ostvario Evropski zeleni dogovor, postoji potreba da se preispitaju politike za snabdijevanje čistom energijom u cijeloj privredi, uključujući industriju, proizvodnju i potrošnju, infrastrukturu velikih razmjera, transport, hranu i poljoprivredu, građevinarstvo, kao i oporezivanje i socijalna davanja.
5. Sve dok mnogi međunarodni partneri ne budu dijelili iste ambicije kao Unija, postoji rizik od curenja ugljenika, bilo zato što se proizvodnja prenosi iz Unije u druge zemlje sa manjim ambicijama za smanjenje emisija ili zato što se proizvodi iz Unije zamjenjuju uvozom sa višim nivoima emisije ugljenika. Ako se ovaj rizik ostvari, neće doći do smanjenja globalnih emisija, a to će spriječiti napore Unije i njenih industrija da se ispune globalni klimatski ciljevi utvrđeni Pariskim sporazumom⁴, koji je usvojen 12. decembra 2015. godine, na 21. zasjedanju Konferencije potpisnica Okvirne konvencije Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama („Pariski sporazum“).

---

¹ Direktiva 2003/87/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 13. oktobra 2003. godine o uspostavljanju sistema za trgovinu emisijom jedinica gasova sa efektom staklene bašte unutar Unije i o izmjeni Direktive Savjeta 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003, str.32).

² Direktiva (EU) 2018/410 Evropskog parlamenta i Savjeta od 14. marta 2018. godine o izmjeni Direktive 2003/87/EZ radi poboljšanja ekonomičnog smanjenja emisija i ulaganja sa niskim sadržajem ugljenika, i Odluka (EU) 2015/1814 (SL L 76, 19.3.2018, str.3).

³ Saopštenje Komisije Evropskom parlamentu, Evropskom savjetu, Savjetu, Evropskom ekonomskom i socijalnom komitetu i Komitetu regiona, Evropski zeleni dogovor, COM (2019) 640 final.

⁴ SL L 282, 19.10.2016, str. 4.

6. Primarni cilj kontrole državne pomoći u kontekstu implementacije EU ETS-a je da se osigura da pozitivni efekti pomoći nadmašuju njene negativne efekte u smislu narušavanja konkurencije na unutrašnjem tržištu. Državna pomoć mora biti neophodna za postizanje ekološkog cilja EU ETS-a (neophodnost pomoći) i mora biti ograničena na najmanji iznos potreban za postizanje tražene zaštite životne sredine (proporcionalnost pomoći) bez stvaranja nepotrebnog narušavanja konkurencije i trgovine na unutrašnjem tržištu.
7. U ovim Smjernicama, Komisija utvrđuje uslove pod kojima se mjere pomoći u kontekstu EU ETS-a mogu smatrati usklađenim sa unutrašnjim tržištem prema članu 107 stav 3 tačka (c) Ugovora. Nakon pregleda i eventualne revizije svih instrumenata politike koji se odnose na klimu (posebno Direktive 2003/87/EC) radi dodatnog smanjenja emisija gasova sa efektom staklene bašte do 2030. godine, u skladu sa Planom za klimatske ciljeve, i inicijative za stvaranje Mehanizama za podešavanje granice ugljenika, Komisija će provjeriti da li je potrebna bilo kakva revizija ili prilagođavanje ovih Smjernica kako bi se postigla usklađenost sa ciljem klimatske neutralnosti i doprinijelo postizanju tog cilja uz poštovanje jednakih uslova.⁵
8. U ovim Smjernicama uzimaju se u obzir i specifičnosti evropskih malih i srednjih preduzeća (MSP-a), u skladu sa Strategijom za MSP za održivu i digitalnu Evropu.⁶

1. PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE

1.1. Područje primjene

9. Načela utvrđena u ovim Smjernicama primjenjuju se samo na posebne mjere pomoći utvrđene u članu 10a stav 6 i članu 10b Direktive 2003/87/EZ.
10. Pomoć se ne može dodijeliti preduzećima u teškoćama u smislu Smjernica o državnoj pomoći za spašavanje i restrukturiranje preduzeća u teškoćama.⁷
11. Prilikom procjene pomoći u korist privrednog društva koje nije izvršilo nalog za povraćaj sredstava nakon prethodne odluke Komisije kojom se pomoć proglašava nezakonitom i neusklađenom sa unutrašnjim tržištem, Komisija će uzeti u obzir iznos pomoći koji još treba da se vrati.⁸ U praksi Komisija procjenjuje kumulativni efekat obje mjere pomoći i može obustaviti isplatu nove pomoći dok se ne izvrši nalog za povraćaj sredstava.

1.2. Mjere pomoći obuhvaćene ovim Smjernicama

1.2.1. Pomoć za nadokandu povećanja cijena električne energije koja je rezultat uključivanja troškova emisija gasova sa efektom staklene bašte zbog EU ETS-a (obično se nazivaju „indirektni troškovi emisije“)

12. U skladu sa članom 10a stav 6 Direktive 2003/87/EZ države članice treba da usvoje finansijske mjere u korist sektora ili podsektora koji su izloženi stvarnom riziku od curenja ugljenika zbog značajnih indirektnih troškova stvarno nastalih zbog troškova emisije gasova sa efektom staklene bašte ugrađenih u cijene električne energije, pod uslovom da su takve finansijske mjere u skladu sa pravilima

---

⁵Vidjeti zaključke koje je usvojio Evropski savjet na sastanku 12. decembra 2019.

⁶Saopštenje Komisije Evropskom parlamentu, Savjetu, Evropskom ekonomskom i socijalnom komitetu i Komitetu regiona, Strategija MSP za održivu i digitalnu Evropu, COM (2020) 103 final.

⁷Smjernice o državnoj pomoći za spašavanje i restrukturiranje nefinansijskih privrednih društava u teškoćama (SL C 249, 31.7.2014, str. 1).

⁸U tom smislu vidjeti spojene predmete T-244/93 i T-486/93, TWD Textilwerke Deggendorf GmbH protiv Komisije ECLI: EU: T:1995:160 i Saopštenje Komisije - U pravcu efikasnog sprovođenja odluka Komisije kojima se državama članicama nalaže da povrate nezakonitu i neusklađenu državnu pomoć (SL C 272, 15.11.2007, str. 4).

o državnoj pomoći, a naročito u smislu da se njima ne uzrokuje neopravdano narušavanje tržišne konkurencije na unutarašnjem tržištu.

1.2.2. Pomoć povezana sa mogućnošću prelazne besplatne alokacije emisijih jedinica za modernizaciju energetskeg sektora

13. U skladu sa članom 10c Direktive 2003/87/EZ države članice koje ispunjavaju određene uslove koji se odnose na nivo BDP-a po stanovniku u odnosu na prosjek Unije mogu odstupati od načela utvrđenog u drugom podstavu člana 10a stav 1 Direktive 2003/87/EZ, prema kojem se ne smije vršiti besplatna alokacija emisijih jedinica ni za kakve oblike proizvodnje električne energije. Te države članice mogu obezbijediti prelaznu besplatnu alokaciju emisijih jedinica postrojenjima za proizvodnju električne energije radi modernizacije, diversifikacije i održive transformacije energetskeg sektora.

14. Kako je već utvrđeno u brojnim odlukama Komisije⁹, dodjela prelaznih besplatnih emisijih jedinica energetskeg sektoru uključuje državnu pomoć u smislu člana 107 stav 1 Ugovora jer se dodjelom besplatnih emisijih jedinica, države članice odriču prihoda i daju selektivnu prednost subjektima u energetskeg sektoru. Ti se subjekti mogu takmičiti sa subjektima u energetskeg sektoru u drugim državama članicama, što može narušiti ili prijetiti da će narušiti tržišnu konkurenciju i utiče na trgovinu na unutrašnjem tržištu.

1.3. Definicije

15. Za potrebe ovih Smjernica primjenjuju se sljedeće definicije:

- 1) „pomoć” označava svaku mjeru koja ispunjava sve kriterijume utvrđene u članu 107 stav 1 Ugovora;
- 2) „period dodjele pomoći” označava jednu ili više godina u periodu 2021-2030. Ako država članica želi da dodjeli pomoć koja odgovara kraćem periodu, trebalo bi da uzme kao referencu poslovnu godinu korisnika i da dodjeli pomoć na godišnjoj osnovi;
- 3) „curenje ugljenika” znači mogućnost povećanja globalnih emisija gasova sa efektom staklene bašte kada kompanije prebace proizvodnju van Unije jer ne mogu da prenesu povećanje troškova izazvano EU ETS na svoje kupce bez značajnog gubitka tržišnog udjela;
- 4) „maksimalni intezitet pomoći” znači ukupan iznos pomoći izražen kao procenat prihvatljivih troškova;
- 5) „samoprodukcija” označava proizvodnju električne energije od strane postrojenja koje se ne kvalifikuje kao „generator električne energije” u smislu člana 3 tačka (u) Direktive 2003/87/EZ;
- 6) „korisnik” znači privredno društvo koje prima pomoć;
- 7) „emisijih jedinica Evropske unije” (EUA) znači prenosivo pravo na emisiju jedne tone ekvivalenta CO₂ tokom određenog perioda;
- 8) „bruto dodata vrijednost (BDV)” znači bruto dodata vrijednost po troškovima proizvodnih faktora, to jest BDV po tržišnim cijenama umanjena za sve indirektnne poreze i uvećana za sve subvencije.
- 9) „terminalska cijena emisijih jedinica Evropske unije”, u eurima, znači jednostavan prosjek dnevnih jednogodišnjih terminalskih cijena emisijih jedinica Evropske unije (zaključna cijena) za isporuku u decembru godine za koju se pomoć dodjeljuje, kako je zabilježeno na određenoj berzi za

---

⁹ Vidjeti, na primjer, Odluku Komisije SA.34385 – Bugarska – Dodjela besplatnih emisijih jedinica sa efektom staklene bašte u skladu sa članom 10c Direktive 2003/87/EZ u zamjenu za ulaganja u postrojenja za proizvodnju električne energije i energetskeg infrastrukturu (SL C 63, 20.2.2015, str. 1.); Odluku Komisije SA.34674 – Poljska – Besplatne emisijih jedinice proizvođačima električne energije u skladu s članom 10.c Direktive 2003/87/EZ (SL C 24, 23.1.2015, str. 1.).

emisione jedinice ugljenika u EU-i od 1. januara do 31. decembra godine koja prethodi godini za koju se pomoć dodjeljuje.¹⁰

- 10) „faktor emisije CO₂”, izražen u tCO₂/MWh, znači ponderisani prosjek intenziteta CO₂ pri proizvodnji električne energije iz fosilnih goriva u različitim geografskim područjima. Ponder odražava kombinaciju proizvodnje iz fosilnih goriva u datom geografskom području. Faktor CO₂ dobija se podjelom podataka o emisijama u ekvivalentu CO₂ za energetski sektor sa bruto proizvodnjom električne energije zasnovane na fosilnim gorivima u TWh. Za potrebe ovih Smjernica¹¹, područja su definisana kao geografske područja (a) koje se sastoje od podržišta povezanih preko berzi električne energije; ili (b) u okviru kojih nisu utvrđena zagušenja i, u oba slučaja, na kojima su cijene po satu za dan unaprijed na berzama za električnu energiju na predmetnim područjima iskazane sa odstupanjem od najviše 1 % cijene u eurima (na osnovu dnevnih deviznih kurseva ECB-e) u značajnom broju svih sati u određenoj godini. Ovakva regionalna diferencijacija odražava značaj elektrana na fosilna goriva za utvrđivanje konačne cijene na veleprodajnom tržištu i njihovu ulogu kao marginalnih elektrana na listi ekonomskog prvenstva. Sama činjenica da se električnom energijom trguje između dvije države članice ne znači da one automatski čine nadnacionalni region. S obzirom na nedostatak relevantnih podataka na podnacionalnom nivou, geografska područja obuhvataju cijelu teritoriju jedne ili više država članica. Na osnovu toga mogu se identifikovati sljedeća geografska područja: Španija i Portugal; Litvanija, Letonija i Estonija; Njemačka i Luksemburg; Bugarska i Rumunija kao i sve ostale države članice pojedinačno. Odgovarajući maksimalni regionalni faktori CO₂, koji se primjenjuju kao maksimalne vrijednosti kada država članica koja podnosi prijavu nije sprovedla procjenu faktora emisije CO₂ u skladu sa tačkom (11) u nastavku, navedeni su u Prilogu III. Dražava članica može zatražiti od komisije da izračuna factor emisije CO₂ na osnovu podataka dostupnih u 2026. godini i može prijaviti dobijeni faktor emisije CO₂ kao izmjenu svoje šeme. Ažurirani faktor emisije CO₂ nema uticaja na faktore emisije CO₂ drugih država članica navedenih u Prilogu III. Da bi se obezbijedilo jednako postupanje sa izvorima električne energije i izbjegle moguće zloupotrebe, isti faktor emisije CO₂ primjenjuje se na sve izvore snabdijevanja električnom energijom (samoproizvodnja, ugovori o snabdijevanju električnom energijom ili snabdijevanje iz mreže) i na sve korisnike pomoći u predmetnoj državi članici; Ako je maksimalni regionalni faktor emisije CO₂ naveden u Prilogu III najmanje 15% niži od maksimalnog regionalnog faktora emisije CO₂ koji je prethodno bio naveden u tom Prilogu ili od odobrenog tržišno zasnovanog faktora prije 1. januara 2026. godine, predmetne države članice mogu prijaviti prelazni period za prelazak sa prethodno primjenjivanog maksimalnog regionalnog faktora emisije CO₂ na ažurirani maksimalni regionalni faktor emisije CO₂ u skladu sa ovim Smjernicama za godinu t, počev od 2026. godine, u jednakim godišnjim razmacima smanjenja. Ažurirani maksimalni regionalni faktor emisije CO₂ naveden u Prilogu III primjenjivaće se najkasnije za godinu t = 2030.
- 11) „faktor emisije CO₂ zasnovan na tržištu”, izražen u tCO₂/MWh. Države članice koje namjeravaju da odobre nadoknadu indirektnih troškova, mogu pri prijavi relevantne šeme da zahtijevaju da se primjenjivi faktor emisije CO₂ utvrdi na osnovu studije sadržaja CO₂ za tehnologiju na osnovu koje se određuje marža na tržištu električne energije. U takvoj prijavi faktora emisije CO₂ zasnovanog na tržištu mora se dokazati prikladnost odabranog faktora emisije CO₂ zasnovanog na tržištu

---

¹⁰ Na primjer, kada je riječ o pomoći dodijeljenoj za 2023. godinu to je jednostavan prosjek zaključne cijene emisionih jedinica Evropske unije iz decembra 2023, koji je zabilježen od 1. januara 2022. godine do 31. decembra 2022. godine na određenoj berzi za emisione jedinice ugljenika u EU.

¹¹ Ove Smjernice ne smatraju se zakonodavnim instrumentima i stoga ih Zajednički odbor EEP-a ne mora uključiti u Sporazum o EEP-u. Nadzorni organ EFTA-e je odgovoran za utvrđivanje relevantnih pravila koja se primjenjuju na države EFTA-e, što uključuje metodologiju za utvrđivanje faktora emisije CO₂.

primjenom modela električnog sistema kojim se simulira formiranje cijene i zabilježenih podataka o tehnologiji na osnovu koje se određuje marža za cijelu godinu t-1 (uključujući sate tokom kojih se marža određivala na osnovu uvoza). Ovaj izvještaj se mora podnijeti nacionalnom regulatornom tijelu na odobrenje i dostaviti Komisiji ako se mjera državne pomoći prijavljuje Komisiji na osnovu člana 108 stav 3 Ugovora. Komisija procjenjuje prikladnost studije i dobijenog faktora emisije CO₂ zasnovanog na tržištu u okviru analize usklađenosti koju sprovodi u skladu sa članom 107 stav 3 tačka (c) Ugovora i ovim Smjernicama;

- 12) „stvarna proizvodnja”, u tonama po godini, znači stvarna proizvodnja postrojenja u godini t, utvrđena naknadno (*ex post*) u godini t+1;
- 13) „stvarna potrošnja električne energije”, izražena u MWh, znači stvarna potrošnja električne energije u postrojenju (uključujući potrošnju električne energije za proizvodnju eksternalizovanih proizvoda koji ispunjavaju uslove za pomoć) u godini t, utvrđena naknadno (*ex post*) u godini t + 1;
- 14) „referentna vrijednost za efikasnost potrošnje električne energije”, izraženo u MWh/toni proizvodnje i definisano na osmocifrenom nivou Prodcom¹², znači potrošnju električne energije za određeni proizvod po toni proizvodnje koja je postignuta najefikasnijim metodama proizvodnje za predmetni proizvod. Ažuriranje referentne vrijednosti za efikasnost potrošnje električne energije mora da bude u skladu sa članom 10a stav 2 Direktive 2003/87/EC. Za proizvode u prihvatljivim sektorima, za koje je u odjeljku 2 Priloga I Delegirane regulative Komisije (EU) 2019/331¹³, utvrđena zamjenjivost između goriva i električne energije, referentna vrijednost za efikasnost potrošnje električne energije utvrđuju se unutar istih granica sistema, pri čemu se za određivanje iznosa pomoći u obzir uzima samo udio električne energije. Odgovarajuća referentna vrijednost za efikasnost potrošnje električne energije za proizvode obuhvaćene prihvatljivim sektorima navedena su u Prilogu II ovih Smjernica;
- 15) „referentna vrijednost potrošnje električne energije” znači 80 procenata stvarne potrošnje električne energije koja se određuje odlukom Komisije zajedno sa referentnim vrijednostima efikasnosti potrošnje električne energije. Odgovara prosječnom naporu smanjenja koji je određen primjenom referentnih vrijednosti efikasnosti potrošnje električne energije (referentna potrošnja električne energije/prosječna potrošnja električne energije). Primjenjuje se na sve proizvode koji su obuhvaćeni prihvatljivim sektorima, ali za koje nije definisana referentna vrijednost efikasnosti potrošnje električne energije.

Referentna vrijednost efikasnosti potrošnje smanjuje se (počev od godine t = 2022) za 1,09% na godišnjem nivou, u skladu sa formulom utvrđenom u Prilogu II pod naslovom “Ažurirane referentne vrijednosti efikasnosti za određene proizvode navedene u Prilogu I.”

2. ZAJEDNIČKA NAČELA OCJENJIVANJA

16. Kako bi ocijenila može li se prijavljena mjera pomoći smatrati usklađenom sa unutrašnjim tržištem, Komisija generalno analizira da li način na koji je mjera osmišljena obezbjeđuje da pozitivan efekat pomoći na postizanje cilja od zajedničkog interesa premašuje njene potencijalne negativne efekte na trgovinu i konkurenciju.

---

¹²Prodcom lista je evropska lista proizvoda iz rudarske i proizvodne industrije: https://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_NOM&StrGroupCode=CLASSIFIC&StrLanguageCode=EN&IntFamilyCode=&TxtSearch=prodcom&IntCurrentPage=1

¹³ Delegirana regulativa Komisije (EU) 2019/331 od 19. decembra 2018. o utvrđivanju prelaznih pravila na nivou Unije za usklađenu besplatnu dodjelu emisionih jedinica na osnovu člana 10a Direktive 2003/87/EC Evropskog parlamenta i Savjeta (SL L 59, 27.2.2019, str. 8.).

17. U Saopštenju o modernizaciji državne pomoći od 8. maja 2012. godine¹⁴ poziva se na utvrđivanje i definisanje zajedničkih načela koji se primjenjuju na procjenu usklađenosti svih mjera pomoći koje sprovodi Komisija. Komisija će stoga smatrati da je mjera pomoći u skladu sa Ugovorom samo ako ispunjava svaki od sljedećih kriterijuma: mora doprinositi cilju od zajedničkog interesa u skladu sa članom 107 stav 3 Ugovora; mora biti usmjerena na situaciju u kojoj pomoć može da dovede do ključnog poboljšanja koje tržište ne može samo da ostvari, na primjer otklanjanjem tržišnog neuspjeha ili rješavanjem pitanja pravičnosti ili kohezije; mora biti odgovarajući instrument politike za postizanje cilja od zajedničkog interesa; mora promijeniti ponašanje predmetnih privrednih društava na način da se počnu baviti dodatnom djelatnošću, kojom se ne bi bavili bez pomoći ili bi se njome bavili na ograničen ili drugačiji način ili na drugoj lokaciji; iznos i intenzitet pomoći moraju biti ograničeni na najmanji potreban iznos; negativni efekti pomoći moraju biti dovoljno ograničeni; države članice, Komisija, privredni subjekti i javnost moraju imati jednostavan pristup svim relevantnim aktima i važnim informacijama o pomoći koja se dodeljuje na osnovu njih.
18. U odjeljcima 3.1. i 3.2. objašnjava se kako se ovi opšti kriterijumi prenose u posebne zahtjeve u pogledu usklađenosti, koje je potrebno ispuniti za potrebe mjera pomoći obuhvaćenih ovim Smjernicama.

3. OCJENJIVANJE USKLAĐENOSTI NA OSNOVU ČLANA 107 STAV 3 TAČKA (C) UGOVORA

3.1. Pomoć privrednim društvima u sektorima za koje se smatra da su izloženi stvarnom riziku od curenja ugljenika zbog značajnih indirektnih troškova koji su stvarno nastali zbog troškova emisije gasova sa efektom staklene bašte uključenih u cijene električne energije (pomoć za indirektno troškove emisije)

19. Pomoć za indirektno troškove emisije smatraće se usklađenom sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 tačka (c) Ugovora ako su ispunjeni uslovi navedeni u nastavku.
20. Cilj ove vrste pomoći je da spriječi značajan rizik od curenja ugljenika, posebno zbog troškova emisionih jedinica Europske unije koji se prenose na cijene električne energije koje snosi korisnik ako se njegovi konkurenti iz trećih zemalja ne suočavaju sa sličnim troškovima u svojim cijenama električne energije i ako korisnik nije u mogućnosti da te troškove prenese na cijene proizvoda, a da pritom ne izgubi značajan tržišni udio. U nedostatku obavezujućeg međunarodnog sporazuma o smanjenju emisije gasova sa efektom staklene bašte, suzbijanje rizika od curenja ugljenika pomažući korisnicima da smanje svoju izloženost ovom riziku služi ekološkom cilju, budući da pomoć ima za cilj izbjegavanje povećanja globalnih emisija sa efektom staklene bašte zbog pomjeranja proizvodnje izvan Unije.
21. Kako bi se ograničio rizik od narušavanja konkurencije na unutrašnjem tržištu, pomoć mora biti ograničena na sektore koji su izloženi stvarnom riziku od curenja ugljenika zbog značajnih indirektnih troškova koji su zapravo nastali kao posljedica prenosa troškova emisije gasova sa efektom staklene bašte u cijene električne energije. Za potrebe ovih Smjernica, smatra se da stvarni rizik od curenja ugljenika postoji samo ako je korisnik aktivan u nekom od sektora navedenih u Prilogu I. Sektor ili podsektor koji nije naveden u Prilogu I, ali ispunjava kriterijume za uključivanje u taj prilog¹⁵, takođe se može smatrati prihvatljivim, pod uslovom da države članice to dokažu podacima koji su reprezentativni za sektor ili podsektor na nivou Unije, koje je verifikovao nezavisni stručnjak i koji se zasnivaju na vremenskom periodu od najmanje tri posljednje godine za koje su podaci dostupni. Ako

---

¹⁴ COM/2012/0209 final.

¹⁵ Ovi kriterijumi su intenzitet trgovine veći od 20% i intenzitet troškova indirektno emisije veći od 0,32 kg CO₂/EUR, što rezultira indikatorom indirektnog curenja ugljenika većim od 0,064. Metodologija je detaljnije opisana u radnom dokumentu osoblja Komisije SWD (2020) 190 final.

države članice namjeravaju da prošire svoje odgovarajuće šeme kako bi uključile bilo koji novi sektor ili podsektor, dužne su da svaku takvu izmjenu prijave Komisiji. Države članice mogu u svojim šemama predvidjeti obavezu da u budućnosti uključe sve dodatne sektore ili podsektore čija je prihvatljivost dokazana od strane druge države članice i odobrena od strane Komisije, i da obavijeste Komisiju o svakom takvom uključivanju.

22. Ako države članice odluče dodijeliti pomoć samo za određene sektore navedene u Prilogu I, izbor sektora mora biti napravljen na osnovu objektivnih, nediskriminatorskih i transparentnih kriterijuma.
23. U okviru prihvatljivog sektora, države članice moraju da osiguraju da se izbor korisnika vrši na osnovu objektivnih, nediskriminatorskih i transparentnih kriterijuma i da se pomoć u načelu dodjeljuje na isti način za sve konkurente koji djeluju u istom sektoru, ako nalaze se u sličnom činjeničnom stanju.
24. Za potrebe nadoknade indirektnih troškova u vezi sa ETS-om, državna pomoć se smatra odgovarajućim instrumentom bez obzira na oblik u kome je dodijeljena. U tom kontekstu, nadoknada u obliku direktnih bespovratnih sredstava se smatra odgovarajućim instrumentom.
25. Pomoć je usklađena sa unutrašnjim tržištem samo ako ima podsticajni efekat. Da bi pomoć imala podsticajni efekat i zaista spriječila curenje ugljenika, ona se mora prijaviti i isplatiti korisniku u godini u kojoj su troškovi nastali ili u narednoj godini.
26. Ako se pomoć plaća u godini u kojoj su troškovi nastali, potrebno je uspostaviti mehanizam naknadnog usklađivanja plaćanja kako bi se povraćaj svake prekomjerne isplate pomoći izvršio prije 1. jula naredne godine.
27. Pomoć je proporcionalna i njen negativan efekat na konkurenciju i trgovinu je dovoljno ograničen ako ne prelazi 80 % nastalih indirektnih troškova emisije za sektore navedene u Tabeli 1 Priloga I, odnosno 75% za sektore navedene u Tabeli 2 Priloga I ili za sve druge sektore koji se smatraju prihvatljivim u skladu sa postupkom iz tačke 21. Referentna vrijednost za efikasnost potrošnje električne energije obezbjeđuje da pomoć za neefikasne proizvodne procese ostane ograničena i da se zadrži podsticaj za širenje energetski najefikasnijih tehnologija.
28. Najveći iznos pomoći koja se plaća po postrojenju za proizvodnju proizvoda iz sektora navedenih u Prilogu I mora se izračunati prema sljedećoj formuli:

- (a) ako se na proizvode koje korisnik proizvodi primjenjuju referentne vrijednosti za efikasnost potrošnje električne energije navedene u Prilogu II, najveći iznos pomoći koji se isplaćuje po postrojenju za troškove nastale u godini t iznosi:

$$A_{max_t} = A_i \times C_t \times P_{t-1} \times E \times AO_t$$

U ovoj formuli, A_i je intenzitet pomoći, izražen kao udio (npr. 0,75); C_t je primjenjivi faktor emisije CO₂ ili faktor emisije CO₂ zasnovan na tržištu (tCO₂/MWh) (u godini t); P_{t-1} je terminska cijena emisijih jedinica Evropske unije u godini t-1 (EUR/tCO₂); E je primjenjivo referentna vrijednost za efikasnost potrošnje električne energije za određeni proizvod definisan u Prilogu II; AO_t je stvarna proizvodnja u godini t. Ovi pojmovi su definisani u odjeljku 1.3.;

- (b) ako se na proizvode koje proizvodi korisnik ne primjenjuju referentne vrijednosti za efikasnost potrošnje električne energije navedena u Prilogu II, najveći iznos pomoći koja se isplaćuje po postrojenju za troškove nastale u godini t iznosi:

$$A_{max_t} = A_i \times C_t \times P_{t-1} \times EF \times AEC_t$$

U ovoj formuli, A_i je intenzitet pomoći, izražen kao decimalni razlomak (npr. 0,75); C_t je primjenjivi faktor emisije CO₂ ili tržišni faktor emisije CO₂ (tCO₂/MWh) (u godini t); P_{t-1} je terminska cijena

emisionih jedinica Evropske unije u godini t-1 (EUR/tCO₂); EF je promjenjiva referentna vrijednost za efikasnost potrošnje električne energije kako je definisana u tački 15 podtačka 15; a AEC je stvarna potrošnja električne energije (MVh) u godini t.

29. Ako postrojenje proizvodi proizvode na koje se primjenjuje referentna vrijednost za efikasnost potrošnje električne energije navedeno u Prilogu II i proizvode na koje se primjenjuje referentna vrijednost za efikasnost potrošnje električne energije, potrošnja električne energije za svaki proizvod mora se raspodijeliti prema odgovarajućoj tonaži proizvodnje svakog proizvoda.
30. Ako postrojenje proizvodi proizvode koji ispunjavaju uslove za pomoć (to jest spadaju u prihvatljive sektore navedene u Prilogu I) i proizvode koji ne ispunjavaju uslove za pomoć, najveći iznos pomoći koja se isplaćuje mora se izračunati samo za proizvode koji ispunjavaju uslove za pomoć.
31. S obzirom na to da se može dogoditi da intenzitet pomoći od 80 % za određene sektore navedene u Tabeli 1 Priloga I, odnosno 75% za određene sektore navedene u Tabeli 2 Priloga I ili za sve druge sektore koji se smatraju prihvatljivim u skladu sa postupkom iz tačke 21 ne bude dovoljan kako bi se obezbijedila odgovarajuća zaštita od rizika od curenja ugljenika, kada je potrebno, države članice mogu ograničiti iznos indirektnih troškova koje bi privredno društvo trebalo platiti na 1,5% bruto dodate vrijednosti predmetnog privrednog društva u godini t. Bruto dodata vrijednost privrednog društva mora se izračunati kao promet uvećan za kapitalizovanu proizvodnju i ostale poslovne prihode, uvećan ili umanjen za promjene na zalihama robe, umanjen za nabavku robe i usluga (u koje nisu uključeni troškovi zaposlenih), umanjen za ostale poreze na proizvode koji su povezani sa prometom, ali se ne mogu odbiti, umanjen za carine i poreze povezane sa proizvodnjom. Alternativno, može se izračunati i iz bruto poslovnog viška dodavanjem troškova zaposlenih. Prihodi i rashodi koji se u poslovnim knjigama vode kao finansijski ili vanredni isključeni su iz dodate vrijednosti. Dodata vrijednost prema troškovima proizvodnih faktora izračunava se na bruto nivou, pošto se ispravke vrijednosti (kao što je amortizacija) ne oduzimaju.¹⁶
32. Ako države članice odluče da ograniče iznos indirektnih troškova koji bi privredno društvo trebalo da plati na 1,5% bruto dodate vrijednosti, to se ograničenje mora primjenjivati na sva prihvatljiva privredna društva u relevantnom sektoru. Ako države članice odluče da primjenjuju ograničenje od 1,5% bruto dodate vrijednosti samo na neke od sektora navedenih u Prilogu I, izbor sektora mora biti napravljen na osnovu objektivnih, nediskriminatornih i transparentnih kriterijuma.
33. Pomoć se može kumulirati:
  - (a) sa svim drugim državnim pomoćima povezanim sa drugim prihvatljivim troškovima koje je moguće utvrditi,
  - (b) sa svim drugim državnim pomoćima povezanim sa istim prihvatljivim troškovima, koji se djelimično ili potpuno preklapaju, i sa svim drugim državnim pomoćima bez prihvatljivih troškova koje je moguće utvrditi, samo ako takvo kumuliranje ne dovodi do prekoračenja najvećeg intenziteta pomoći ili iznosa pomoći koji se primjenjuje na pomoć u skladu sa ovim odjeljkom.
34. Finansijska sredstva Unije kojima centralizovano upravlja Komisija, a koja nijesu direktno ili indirektno pod kontrolom države članice, ne predstavljaju državnu pomoć. Ako se takva finansijska sredstva Unije kombinuju sa državnom pomoći, samo se ova druga uzima u obzir za utvrđivanje da li se poštuju pragovi za prijavu i najveći intenziteti pomoći, ali pod uslovom da ukupan iznos dodijeljenih državnih

---

¹⁶ Oznaka 12 15 0 u okviru pravnog okvira utvrđenog Regulativom (EU) br. 295/2008 Evropskog parlamenta i Savjeta od 11. marta 2008. godine o strukturnoj poslovnoj statistici (SL L 97, 9.4.2008, str. 13).

finansijskih sredstava u odnosu na iste prihvatljive troškove ne prelazi najvišu stopu finansiranja utvrđenu u važećim propisima zakonodavstva Unije.

35. Pomoć se ne smije kumulirati sa de minimis pomoći u pogledu istih prihvatljivih troškova ako bi takva kumulacija dovela do intenziteta pomoći koji premašuje intenzitet utvrđen u ovom odjeljku.
36. Trajanje šema pomoći na osnovu kojih se dodjeljuje pomoć ne smije biti duže od perioda primjene ovih Smjernica (2021-2030).

3.2. Pomoć u vezi sa mogućnošću prelaznih besplatnih emisionih jedinica za modernizaciju proizvodnje električne energije

37. Državna pomoć u vezi sa mogućnošću prelaznih besplatnih emisionih jedinica za modernizaciju proizvodnje električne energije u skladu sa članom 10c Direktive 2003/87/EZ usklađene su sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 tačka (c) Ugovora pod uslovom da su ispunjeni uslovi navedeni u nastavku.
38. Cilj pomoći mora biti modernizacija, diversifikacija i održiva transformacija energetskeg sektora. Ulaganja kojima se dodjeljuje pomoć moraju biti usklađena sa tranzicijom na sigurnu i održivu ekonomiju sa niskim emisijama ugljenika, ciljevima okvira klimatske i energetske politike Unije do 2030. godine, Evropskim zelenim dogovorom i dugoročnim ciljevima izraženim u Pariskom sporazumu.
39. Ako je zbog ulaganja došlo do povećanja kapaciteta za proizvodnju električne energije, dotični operator mora dokazati i da je do početka upotrebe dodatnog kapaciteta, on sam ili drugi povezani operator povukao odgovarajuću količinu emisijski intenzivnijih kapaciteta za proizvodnju električne energije.
40. Pomoć je usklađena sa unutrašnjim tržištem samo ako ima podsticajni efekat. Podsticajni efekat nastaje kada pomoć podstakne korisnika da promijeni svoje ponašanje, do čega ne bi došlo bez pomoći. Pomoć ne smije da subvencionira troškove aktivnosti koje bi privredno društvo ionako snosilo niti smije da nadoknađuje uobičajeni poslovni rizik ekonomske aktivnosti.
41. Prilikom prijema zahtjeva za pomoć, organ koji dodjeljuje pomoć mora da provjeri da li će pomoć imati traženi podsticajni efekat.
42. Pomoć se operatorima može isplaćivati u obliku emisionih jedinica samo ako se dokaže da je ulaganje koje je odabrano u skladu sa pravilima procesa nadmetanja, sprovedeno.
43. Za projekte koji obuhvataju ukupan iznos ulaganja veći od 12,5 miliona EUR, pomoć se može dodijeliti samo na osnovu procesa nadmetanja, koji se sprovodi u jednom ili više krugova između 2021. i 2030. godine. U tom postupku nadmetanja obavezno je sljedeće:
  - (a) pridržavati se načela transparentnosti, nediskriminacije, jednakog tretmana i dobrog finansijskog upravljanja;
  - (b) osigurati da su prihvatljive samo prijave projekata kojima se doprinosi raznovrsnosti kombinacija energije i izvora snabdijevanja, neophodnom restrukturiranju, unapređenju životne sredine i rekonstrukciji infrastrukture, čistim tehnologijama, kao što su tehnologije u području obnovljive energije, ili modernizaciji sektora proizvodnje energije, kao što je efikasano i održivo centralno grijanje, kao i sektora prenosa i distribucije energije;
  - (c) za rangiranje projekata definisati jasne, objektivne, transparentne i nediskriminatorne kriterijume odabira, kako bi se osiguralo da se biraju samo oni projekti:

- (i) kojima se na osnovu analize troškova i koristi osigurava pozitivna neto dobit u smislu smanjenja emisija i ostvaruju unaprijed utvrđena značajna smanjenja emisija CO₂, uzimajući u obzir veličinu projekata;
  - (ii) koji su komplementarni, kojima se jasno odgovara na potrebu za obnovom i modernizacijom i koji ne doprinose tržišnom rastu potražnje za energijom;
  - (iii) kojima se ostvaruje najbolja vrijednost za novac;
  - (iv) koji ne doprinose finansijskoj održivosti proizvodnje električne energije koja uključuje visoki intenzitet emisija niti se takva finansijska održivost poboljšava i kojima se sa intenzivnim emisijama ne povećava zavisnost od fosilnih goriva.
44. Za projekte za koje je ukupan iznos ulaganja manji od 12,5 miliona EUR, pomoć se može dodijeliti bez procesa nadmetanja. U ovom slučaju, izbor projekata mora biti zasnovan na objektivnim i transparentnim kriterijumima. Rezultati procesa selekcije moraju se objaviti kako bi javnost mogla dostaviti komentare. Ako se u okviru istog postrojenja sprovodi više od jednog ulaganja, ta ulaganja se moraju procijeniti kao cjelina kako bi se utvrdilo da li je prag od 12,5 miliona EUR prekoračen, osim ako su ta ulaganja nezavisno jedna o drugima, tehnički ili finansijski održiva.
45. Komisija će smatrati da je pomoć proporcionalna ako intenzitet pomoći ne prelazi 70 % relevantnih troškova ulaganja. Svi iznosi koji se upotrebljavaju moraju biti iznosi prije odbitaka poreza ili drugih dadžbina. Ako se pomoć ne dodjeljuje u obliku bespovratnih sredstava, iznos pomoći mora biti ekvivalentan vrijednosti bespovratnih sredstava. Pomoć koje se isplaćuju u nekoliko rata mora se izračunati kao ukupna neto sadašnja vrijednost u trenutku odobravanja prve rate na osnovu relevantne referentne stope Komisije za diskontovanje vrijednosti tokom vremena. Intenzitet pomoći se obračunava po korisniku.
46. Pomoć ne smije negativno da utiče na uslove trgovanja u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno zajedničkom interesu, posebno ako su usmjerene na ograničen broj korisnika ili ako je vjerovatno da će pomoć ojačati tržišni položaj korisnika (na nivou grupe).
47. Pomoć se može kumulirati sa:
- (a) svim drugim državnim pomoćima u vezi sa različitim opravdanim troškovima koji se mogu identifikovati;
  - (b) svim drugim državnim pomoćima u vezi sa istim opravdanim troškovima, koji se djelimično ili potpuno preklapaju, i sa svim drugim državnim pomoćima bez opravdanih troškova koje je moguće identifikovati, samo ako takva kumulacija ne dovodi do prekoračenja najvećeg intenziteta pomoći ili iznosa pomoći koji se primjenjuje na ovu pomoć u okviru ovog odjeljka.
48. Pomoć se može dodijeliti istovremeno u okviru nekoliko šema pomoći ili kumulirati sa *ad hoc* pomoći, pod uslovom da ukupan iznos državne pomoći za aktivnost ili projekat ne prelazi gornje granice pomoći utvrđene u ovom odjeljku. Finansijska sredstva Unije kojima centralizovano upravlja Komisija, a koja nijesu direktno ili indirektno pod nadzorom države članice, ne predstavljaju državnu pomoć. Ako se takva finansijska sredstva Unije kombinuju sa državnim pomoćima, samo se ova druga uzima u obzir kad se utvrđuje da li se poštuju pragovi za prijavu i najveći intenziteti pomoći, pod uslovom da ukupan iznos dodijeljenih državnih finansijskih sredstava u odnosu na iste prihvatljive troškove ne prelazi najvišu stopu finansiranja utvrđenu u važećim propisima zakonodavstva Unije.
49. Pomoć se ne smije kumulirati sa de minimis pomoćima u pogledu istih prihvatljivih troškova ako bi takva kumulacija dovela do intenziteta pomoći koji premašuje intenzitet utvrđen u ovom odjeljku.

50. Trajanje šema pomoći na osnovu kojih se dodjeljuje pomoć ne smije biti duže od perioda primjene ovih Smjernica (2021-2030).

4. EVALUACIJA

51. Radi dodatnog ograničavanja narušavanja konkurencije, Komisija može zatražiti naknadnu (*ex post*) evaluaciju određenih šema pomoći. Evaluacija će morati da se sprovede za šeme u kojima je mogućnost narušavanja konkurencije posebno velika, to jest, kod kojih postoji rizik od značajnog ograničavanja ili narušavanja konkurencije ako se njihova primjena ne revidira u odgovarajućem roku.

52. S obzirom na ciljeve evaluacije, i kako se države članice i projekti koji primaju manje pomoći ne bi neproporcionalno opteretili, evaluacija je potrebna samo za šeme pomoći sa velikim budžetima pomoći, koje sadrži nove karakteristike ili kojima su predviđene značajne tržišne, tehnološke ili regulatorne promjene. Evaluaciju mora sprovesti stručnjak nezavisan od organa koji dodjeljuje pomoć na osnovu zajedničke metodologije koju je utvrdila Komisija. Evaluacija se mora objaviti. Država članica mora, zajedno sa šemom pomoći, dostaviti i nacrt plana evaluacije, koji će biti sastavni dio Komisijine procjene šeme.

53. Evaluacija se mora blagovremeno dostaviti Komisiji kako bi se omogućila procjena mogućeg produženja šeme pomoći, a u svakom slučaju po njenom završetku. Tačno područje primjene i pravila/zahtjevi u vezi sa svakom evaluacijom utvrđuju se u odluci kojom se odobrava šema pomoći. U svim naknadnim mjerama pomoći sa sličnim ciljem u obzir se moraju uzeti rezultati evaluacije.

5. ENERGETSKA REVIZIJA I SISTEMI UPRAVLJANJA

54. Za pomoć obuhvaćenu Odjeljkom 3.1. države članice se obavezuju će provjeriti da li korisnik ispunjava obvezu da sprovede energetska reviziju u smislu člana 8. Direktive 2012/27/EU Evropskog parlamenta i Savjeta¹⁷, nezavisno od toga da li je sprovedena kao samostalna energetska revizija ili u okviru sertifikovanog Sistema upravljanja energijom ili Sistema upravljanja životnom sredinom, na primjer, šema EU za ekološko upravljanje i reviziju (EMAS)¹⁸.

55. Države članice se, takođe, obavezuju da će pratiti hoće li korisnici na koje se primjenjuje obaveza sprovođenja energetske revizije u skladu sa članom 8 stav 4 Direktive 2012/27/EU preduzeti sljedeće:

(a) sprovesti preporuke iz revizorskog izvještaja, u mjeri u kojoj period povraćaja relevantnih ulaganja ne prelazi tri godine ili period povraćaja iz člana 10a stav 1 podstav 3 Direktive 2003/87/EC, u zavisnosti od toga koji je duži, i pod uslovom da su troškovi njihovih ulaganja srazmjerni; ili

(b) smanjiti emisije ugljen-dioksida i ostalih komponenti baziranih na ugljeniku svoje potrošnje električne energije tako da se barem 30 % te potrošnje pokriva iz izvora bez emisija ugljenika; ili

(c) uložiti značajan dio od najmanje 50 % iznosa pomoći u projekte koji dovode do značajnog smanjenja emisija gasova sa efektom staklene bašte iz postrojenja i to znatno ispod primjenjive referentne vrijednosti koje se upotrebljava za besplatnu dodjelu u okviru Sistema za trgovinu emisijama u EU; ili

(d) uložiti najmanje 50 % iznosa pomoći u novu ili modernizovanu imovinu za koju se može kvantifikovano dokazati da daje dodatni doprinos smanjenju troškova elektroenergetskog

---

¹⁷ Direktiva 2012/27/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. oktobra 2012. godine o energetske efikasnosti, izmjenama i dopunama direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju van snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ (SL L 315, 14.11.2012., str. 1).

¹⁸ Regulatorna (EU) br. 1221/2009 o dobrovoljnom učešću organizacija u u šemi Zajednice za ekološko upravljanje i revizija (EMAS) (SL L 342, 22.12.2009, str. 1).

systema, uzimajući u obzir tržišne i systemske potrebe u toj državi članici, bez izazivanja povećanja potrošnje fosilnih goriva. Prihvatljive aktivnosti ulaganja mogu, na primjer, uključivati razvoj kapaciteta za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, rješenja za skladištenje energije, mjere za povećanje fleksibilnosti na strani potražnje, unapređenja energetske efikasnosti koja utiču na potražnju za električnom energijom, kao i razvoj elektrolizatora za proizvodnju vodonika iz obnovljivih izvora ili niskougljeničnog vodonika. Ulaganja usmjerena na elektrifikaciju takođe su prihvatljiva. Države članice mogu utvrditi uži popis prihvatljivih ulaganja, ali ulaganja za povećanje fleksibilnosti na strani potražnje moraju biti prihvatljiva.

6. TRANSPARENTNOST

56. Države članice moraju osigurati da se na Komisijinoj platformi „modul za transparentnu dodjelu” (engl. Transparency Award Module)¹⁹ i na sveobuhvatnoj internet stranici državne pomoći na nacionalnom ili regionalnom nivou objavljuju sljedeće informacije:

- (a) kompletan tekst odobrene šeme pomoći ili odluke o dodjeli pojedinačne pomoći i njenih implementacionih odredbi ili link ka tom tekstu;
- (b) naziv organa koji daje pomoć ili više njih;
- (c) naziv i identifikator svakog korisnika, uz izuzetak poslovnih tajni i drugih povjerljivih informacija u propisno opravdanim slučajevima i uz odobrenje Komisije u skladu sa Saopštenjem Komisije o poslovnim tajnama u odlukama o državnoj pomoći²⁰;
- (d) instrument pomoći²¹, element pomoći i, ako se razlikuje, nominalni iznos pomoći dodijeljen svakom korisniku, izražen kao puni iznos u nacionalnoj valuti²²;
- (e) datum dodjele²³ i datum objavljivanja;
- (f) vrsta privrednog društva (malo ili srednje preduzeće/veliko privredno društvo);
- (g) regija u kojoj se korisnik nalazi (na nivou NUTS II ili niže);
- (h) glavni privredni sektor u kojem korisnik ima svoje aktivnosti (na nivou NACE grupe);
- (i) cilj pomoći.

57. Takav uslov se primjenjuje u odnosu na pojedinačnu pomoć koja prelazi 500 000 EUR.

58. Te se informacije moraju objaviti nakon donošenja odluke o dodjeli pomoći, moraju se čuvati najmanje deset godina i moraju biti dostupne javnosti bez ograničenja.²⁴

---

¹⁹ <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=en>

²⁰ C (2003) 4582 (SL C 297, 9.12.2003, str. 6).

²¹ Bespovratna sredstva/subvencija kamatnih stopa; zajam/povratni avansi/povratna bespovratna sredstva; jemstvo; poreska pogodnost ili oslobađanje od poreza; rizično finansiranje; drugo (navesti). Ako se pomoć dodjeljuje pomoću više instrumenata pomoći, iznos pomoći mora se navesti po instrumentu.

²² Bruto ekvivalent bespovratnog sredstva. Za operativnu pomoć može se navesti godišnji iznos pomoći po korisniku.

²³ Datum kada je korisniku dodijeljeno zakonsko pravo na primanje pomoći u skladu sa važećim nacionalnim pravnim režimom.

²⁴ Te se informacije objavljuju u roku od šest mjeseci od dana dodjele pomoći. U slučaju nezakonite pomoći, države članice su obvezne te informacije objaviti naknadno, i to u roku od šest mjeseci od datuma odluke Komisije. Informacije moraju biti dostupne u formatu koji omogućuje pretraživanje, preuzimanje i jednostavno objavljivanje podataka na internetu, npr. u formatu CSV ili XML.

7. IZVJEŠTAVANJE I PRAĆENJE

59. U skladu sa Regulativom Savjeta (EU) 2015/1589²⁵ i Regulativom Komisije (EZ) br. 794/2004²⁶, države članice moraju da podnose godišnje izvještaje Komisiji.
60. Osim zahtjeva utvrđenog u tim regulativama, države članice u svoje godišnje izvještaje moraju uključiti sljedeće informacije koristeći standardni obrazac Komisije:
- (a) naziv svakog korisnika i postrojenja u njegovom vlasništvu za koje je dodijeljena pomoć;
  - (b) sektori djelatnosti svakog korisnika (označeni četvorocifreni kod NACE);
  - (c) godina za koju se pomoć dodjeljuje i godina u kojoj se pomoć isplaćuje;
  - (d) stvarna proizvodnja za svako postrojenje za koje je dodijeljena pomoć u odgovarajućem sektoru;
  - (e) stvarna potrošnja električne energije za svako postrojenje za koje je dodijeljena pomoć (ako je pomoć dodijeljena primjenom primjenjive referentne vrijednosti za efikasnost potrošnje električne energije);
  - (f) terminska cijena emisionih jedinica Evropske unije upotrijebljena za izračunavanje iznosa pomoći po korisniku;
  - (g) intenzitet pomoći;
  - (h) nacionalni faktor emisije CO₂.
61. Države članice moraju osigurati vođenje detaljne evidencije o svim mjerama povezanim sa dodjelom pomoći. Takva evidencija mora da sadrži sve informacije neophodne da se utvrdi, ako je primjenjivo, da li se poštuju uslovi u vezi sa prihvatljivim troškovima i najvećem dozvoljenom intenzitetu pomoći. Ta evidencija mora se čuvati deset godina od datuma kada je pomoć dodijeljena i mora se dostaviti Komisiji na zahtjevu.
62. U bilo kojoj godini u kojoj budžet šeme pomoći iz odjeljka 3.1 premašuje 25% prihoda ostvarenih prodajom emisionih jedinica, predmetna država članica mora objaviti izvještaj u kojem se navode razlozi za prekoračenje tog iznosa, u skladu sa članom 10a stav 6 Direktive 2003/87/EC. Izvještaj mora da sadrži relevantne informacije o cijenama električne energije za velike industrijske potrošače koji imaju koristi od šeme, ne dovodeći u pitanje zahtjeve u vezi sa zaštitom povjerljivih informacija. Izvještaj takođe mora da sadrži informacije o tome da li su razmotrene druge mjere za održivo smanjenje indirektnih troškova ugljenika u srednjoročnom i dugoročnom periodu.
63. Proizvođači električne energije i mrežni operatori koji imaju koristi od pomoći obuhvaćene odjeljkom 3.2 moraju do 28. februara svake godine da informišu o implementaciji svojih odabranih ulaganja, uključujući besplatne alokacije emisionih jedinica i nastalih investicionih rashoda i vrste ulaganja kojima je pomoć data.

8. PERIOD PRIMJENE I REVIZIJA

64. Ovim Smjernicama zamjenjuju se od 1. januara 2021. Smjernice o određenim mjerama državne pomoći u kontekstu šeme trgovanja emisionim jedinicama gasova sa efektom staklene bašte nakon 2012. objavljene 5. juna 2012.²⁷.

---

²⁵ SL L 248, 24.9.2015, str. 9.

²⁶ SL L 140, 30.4.2004, str. 1.

²⁷ SL C 158, 5.6.2012, str. 4.

65. Komisija će primjenjivati načela navedene u ovim Smjernicama od 1. januara 2021. do 31. decembra 2030. godine.
66. Komisija će načela navedene u ovim Smjernicama primjenjivati na sve prijavljene mjere pomoći u pogledu kojih je pozvana da donese odluku, od 1. januara 2021. godine, čak i kada su projekti prijavljeni prije tog datuma. Nezakonita pomoć će se procjenjivati u skladu sa pravilima koja su bila na snazi na dan kada je pomoć dodijeljena u skladu sa Saopštenjem Komisije o utvrđivanju važećih pravila za procjenu nezakonite državne pomoći.²⁸
67. U periodu od 1. januara 2026. godine do 31. decembra 2030. godine primjenjivaće se ažurirani faktori emisije CO₂ i geografska područja. Tokom 2026. godine, Komisija će dopuniti ove Smjernice referentnim vrijednostima za efikasnost potrošnje električne energije koje obuhvataju sektore koji su dodati na izmijenjenu listu prihvatljivih sektora u Prilogu I, i prilagoditi ih radi rješavanja preklapanja između pomoći dodijeljene na osnovu ovih Smjernica i obaveze predaje sertifikata u skladu sa Regulativom (EU) 2023/956 Evropskog parlamenta i Savjeta²⁹ o indirektnim troškovima emisije³⁰ u vezi sa proizvodnjom đubriva i azotnih jedinjenja i eksploatacije ruda gvožđa. Shodno tome, države članice su dužne da, gdje je to potrebno, izmijene svoje odgovarajuće šeme kako bi ih uskladile sa izmijenjenim Smjernicama.
68. Komisija može odlučiti da preispita ili prilagodi ove Smjernice u bilo kojem trenutku ako je to neophodno iz razloga povezanih sa politikom konkurencije ili kako bi se uzele u obzir druge politike Unije, međunarodne obaveze ili bitne promjene na tržištu. Države članice će možda morati da prilagode svoje šeme kako bi ih uskladile sa prilagođenim smjernicama.
69. U skladu sa članom 108 stav 1 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije Komisija državama članicama predlaže sljedeće odgovarajuće mjere:
- (a) države članice, gdje je to potrebno, najkasnije do 30. juna 2026. godine izmijene postojeće šeme pomoći kako bi ih uskladile sa ovim izmijenjenim Smjernicama;
  - (b) države članice daju svoju izričitu i безусловnu saglasnost na odgovarajuće mjere predložene u tački (a) u roku od dva mjeseca od dana objavljivanja izmjena ovih Smjernica u Službenom listu Evropske unije. U slučaju da izostane bilo kakav odgovor, Komisija će smatrati da predmetna država članica ne prihvata predložene mjere.“

---

²⁸ SL C 119, 22.5.2002, str. 22.

²⁹ Regulativa (EU) 2023/956 Evropskog parlamenta i Savjeta od 10. maja 2023. godine o uspostavljanju mehanizma prilagođavanja ugljenika na granicama (OJ L 130, 16.5.2023, str. 52, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/956/oj>).

³⁰ Ovo je slučaj kada su takvi proizvodi navedeni u Prilogu I te Regulative, ali nisu navedeni u Prilogu II iste Regulative.

PRILOG I

Sektori za koje se smatra da su izloženi stvarnom riziku od curenja ugljenika zbog indirektnih troškova emisije

Tabela 1.

	Kod NACE ³¹	Opis
1.	14.11	Proizvodnja kožne odjeće
2.	24.42	Proizvodnja aluminija
3.	20.13	Proizvodnja ostalih neorganskih osnovnih hemikalija
4.	24.43	Proizvodnja olova, cinka i kalaja
5.	17.11	Proizvodnja celuloze
6.	17.12	Proizvodnja papira i kartona
7.	24.10	Proizvodnja sirovog gvožđa, čelika i ferolegura
8.	19.20	Proizvodnja rafiniranih naftnih proizvoda
9.	24.44	Proizvodnja bakra
10.	24.45	Proizvodnja ostalih obojenih metala
11.		Sljedeći podsektori u okviru sektora plastike (20.16):
	20.16.40.15	Polietilen-glikoli i drugi polietarski alkoholi, u primarnim oblicima
12.		Sve kategorije proizvoda u sektoru livenja gvožđa (24.51)
13.		Sljedeći podsektori u okviru sektora staklenih vlakana (23.14)
	23.14.12.10	Prostirke od staklenih vlakana
	23.14.12.30	Tanki listovi (voile) od staklenih vlakana

³¹ Ukoliko je statistička klasifikacija određene ekonomske djelatnosti u NACE kodu izmijenjena najnovijom izmjenom NACE-a (Delegirana Regulativa Komisije (EU) 2023/137 od 10. oktobra 2022. godine o izmjeni Regulative (EC) br. 1893/2006 Evropskog parlamenta i Savjeta o uspostavljanju statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti NACE Revizija 2 (SL L 19, 20.1.2023, str. 5, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/137/oj), države članice mogu odlučiti da primjenjuju ili izmijenjenu klasifikaciju ili da se oslone na klasifikaciju koja je bila na snazi u trenutku donošenja Smjernica.

14.		Sljedeći podsektori u okviru sektora industrijskih gasova (20.11.):
	20.11.11.50	Vodonik
	20.11.12.90	Neorganska jedinjenja kiseonika nemetala

Tabela 2.

	Kod NACE ³²	Opis
1.	07.29	Vađenje ruda obojenih metala
2.	07.10	Vađenje ruda gvožđa
3.	20.17	Proizvodnja sintetičkog kaučuka u primarnim oblicima
4.	20.60	Proizvodnja vještačkih vlakana
5.	20.16	Proizvodnja plastike u primarnim oblicima
6.	13.10	Priprema i predenje tekstilnih vlakana
7.	23.31	Proizvodnja keramičkih pločica i ploča
8.	20.12	Proizvodnja boja i pigmenata
9.	13.95	Proizvodnja netkanog tekstila i proizvoda od netkanog tekstila, osim odjeće
10.	23.14	Proizvodnja staklenih vlakana ³³
11.	27.20	Proizvodnja baterija i akumulatora
12.	20.14	Proizvodnja ostalih organskih osnovnih hemikalija
13.	20.15	Proizvodnja đubriva i azotnih jedinjenja
14.	10.41	Proizvodnja ulja i masti
15.	11.06	Proizvodnja slada
16.	16.21	Proizvodnja furnirskih ploča i ostalih ploča na bazi drveta
17.	23.11	Proizvodnja ravnog stakla
18.	23.13	Proizvodnja šupljeg stakla
19.	24.31	Hladno vučenje šipki
20.	24.34	Hladno vučenje žice
21.		Sljedeći podsektor u okviru sektora ostalih hemijskih proizvoda, koji nisu drugdje razvrstani (n.e.c.), (20.59):

³² Vidjeti fusnotu 31.

³³ Ovo se odnosi na sektor, osim podsektora koji su već obuhvaćeni Tabelom 1.

	Kod NACE ³²	Opis
	20.59.56.70	Smejše alkilbenzena i alkilnaftalena, osim onih iz tarifnog broja HS 2707 ili 2902
22.		Sljedeći podsektor u okviru sektora ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda, n.e.c. (23.99):
	23.99.19.10	Troskasta vuna, kamena vuna i slične mineralne vune (isključujući staklenu vunu) i njihove mješavine, u rasutom stanju, u pločama ili rolnama

PRILOG II

Referentne vrijednosti za efikasnost potrošnje električne energije i godišnje stope smanjenja za proizvode navedene u Prilogu I

- *Referentne vrijednosti za efikasnost potrošnje električne energije za proizvode navedene u Prilogu I za koje je utvrđena zamjenjivost goriva i električne energije:*

Proizvodi za koje je utvrđena zamjenjivost goriva i električne energije u odjeljku 2 Priloga I Delegirane regulative (EU) 2019/331.

U Prilogu I Delegirane regulative (EU) 2019/331 za određene je proizvode utvrđena zamjenjivost između goriva i električne energije. Za te proizvode nije primjereno utvrditi referentnu vrijednost na osnovu MWh/t proizvoda. Umjesto toga, polazne osnove predstavljaju specifične krive emisija gasova sa efektom staklene bašte, izvedene za direktne emisije. Za te proizvode referentne vrijednosti za proizvode utvrđene su na osnovu zbira direktnih emisija (iz energetskih i procesnih emisija) i indirektnih emisija koje nastaju korištenjem zamjenjivog dijela električne energije.

U tim se slučajevima faktor „E” u formuli za izračunavanje najvećeg iznosa pomoći iz tačke 28 podtačka (a) ovih Smjernica zamjenjuje sljedećim izrazom kojim se referentna vrijednost proizvoda utvrđena Delegiranom regulativom (EU) 2019/331 pretvara u referentnu vrijednost za efikasnost potrošnje električne energije, na osnovu prosječnog evropskog faktora emisije CO₂ od 0,376 tCO₂/MWh:

Postojeća referentna vrijednost za proizvod iz odjeljka 2 Priloga I Regulative 2021/447 (u tCO₂/t) × udio relevantnih indirektnih emisija tokom referentnog perioda (%) / 0,376 (tCO₂/MWh).

Vrijednost referentnih vrijednosti za efikasnost za proizvode za koje je utvrđena zamjenjivost goriva i električne energije, koja se primjenjuje u periodu 2021.–2025. godine navedene su u Regulativi (EU) 2021/447 od 12. marta 2021. godine o utvrđivanju revidiranih referentnih vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za period od 2021. do 2025. godine, u skladu sa članom 10a stav 2 Direktive 2003/87/EC Evropskog parlamenta i Savjeta.

- *Referentne vrijednosti za efikasnost za proizvode u Prilogu I koji nisu navedeni u Tabeli 1 ovog Priloga*

Rezervna referentna vrijednost za efikasnost potrošnje električne energije kako je definisana u tački 15 podtačka 15 ovih Smjernica primjenjuje se na sve prihvatljive proizvode navedene u Prilogu I za koje nije definisana referentna vrijednost za efikasnost potrošnje električne energije.

- *Ažurirane referentne vrijednosti za efikasnost za određene proizvode navedene u Prilogu I*

U Tabeli 1 navode se referentne vrijednosti koje bi se trebale upotrebljavati kao polazna tačka za utvrđivanje referentne vrijednosti koje se primjenjuje za određenu godinu, uzimajući u obzir odgovarajuću godišnju stopu smanjenja.

Tom se godišnjom stopom smanjenja određuje za koliko će se referentne vrijednosti svake godine automatski smanjivati. Ako u Tabeli 1 nije drugačije navedeno, sve referentne vrijednosti za efikasnost (uključujući „rezervnu referentnu vrijednost za efikasnost potrošnje električne energije”) svake se godine (počev od godine t = 2022) smanjuju za 1,09 % u skladu sa sljedećom formulom:

referentna vrijednost za efikasnost koje se primjenjuje u godini (t) = referentna vrijednost za 2021. * (1 + godišnja stopa smanjenja)^(godina t – 2021)

Tabela 1: Referentne vrijednosti za efikasnost potrošnje električne energije za određene proizvode navedene u Prilogu I

NACE 4	Referentna vrijednost za proizvod	Referentna vrijednost u 2021. godini	Jedinica referentne vrijednosti	Proizvodna jedinica	Godišnja stopa smanjenja [%]	Definicija proizvoda	Procesi obuhvaćeni referentnom vrijednošću za proizvod	Relevantni Prodcom kod	Opis
17.11	Hemijska drvena celuloza	0.904	MWh/t 90 % sdt	Tona hemijske drvne celuloze	1.09	Hemijska drvena celuloza, rastvorljive vrste	Svi procesi direktno ili indirektno povezani sa proizvodnjom hemijske celuloze, uključujući sušenje, pranje i prosijavanje, kao i izbjeljivanje	17.11.11.00	Hemijska drvena celuloza, rastvorljive vrste
17.11	Hemijska drvena celuloza	0.329	MWh/t 90 % sdt	Tona hemijske drvne celuloze	1.09	Hemijska drvena celuloza, soda ili sulfat, osim rastvorljivih vrsta		17.11.12.00	Hemijska drvena celuloza, soda ili sulfat, osim rastvorljivih vrsta
17.11	Hemijska drvena celuloza	0.443	MWh/t 90 % sdt	Tona hemijske drvne celuloze	1.09	Hemijska drvena celuloza, sulfitna, osim rastvorljivih vrsta		17.11.13.00	Hemijska drvena celuloza, sulfitna, osim rastvorljivih vrsta

NACE 4	Referentna vrijednost za proizvod	Referentna vrijednost u 2021. godini	Jedinica referentne vrijednosti	Proizvodna jedinica	Godišnja stopa smanjenja [%]	Definicija proizvoda	Procesi obuhvaćeni referentnom vrijednošću za proizvod	Relevantni Prodcom kod	Opis
17.11	Poluhemijska drvena celuloza	0.443	MWh/t 90 % sdt	Tona poluhemijske drvene celuloze	1.09	Poluhemijska drvena celuloza		17.11.14.00	Mehanička drvena celuloza (drvenjača); poluhemijska drvena celuloza; celuloza od drugih vlaknastih celuloznih materijala, osim drveta
17.11	Mehanička celuloza	Rezervni pristup			1.09	Mehanička celuloza	Svi procesi direktno ili indirektno povezani sa proizvodnjom mehaničke celuloze, uključujući obradu drveta, rafinaciju, pranje, izbjeljivanje i povrat toplote		
17.11	Reciklirani papir	0.260	MWh/t 90 % sdt	Tona recikliranog papira	1.09	Reciklirani papir	Svi procesi direktno ili indirektno		

NACE 4	Referentna vrijednost za proizvod	Referentna vrijednost u 2021. godini	Jedinica referentne vrijednosti	Proizvodna jedinica	Godišnja stopa smanjenja [%]	Definicija proizvoda	Procesi obuhvaćeni referentnom vrijednošću za proizvod	Relevantni Prodcom kod	Opis
17.11	Reciklirani papir bez mastila	0.390	MWh/t 90 % sdt	Tona recikliranog papira bez mastila	1.09	Reciklirani papir bez mastila	povezani sa proizvodnjom recikliranog papira, uključujući zgušnjavanje i disperziju i izbjeljivanje		
17.12	Novinski papir	0.801	MWh/t proizvoda	Tona novinskog papira	1.09	Novinski papir	Svi procesi direktno ili indirektno povezani sa proizvodnjom papira, uključujući rafinaciju, presovanje i termičko sušenje	17.12.11.00	Novinski papir
17.12	Nepremazani fini papir	0.645	MWh/t proizvoda	Tona nepremazano g finog papira	1.09	Nepremazani fini papir		17.12.12.00 17.12.13.00 17.12.14.10 17.12.14.35 17.12.14.39 17.12.14.50 17.12.14.70	Nepremazani fini papir

NACE 4	Referentna vrijednost za proizvod	Referentna vrijednost u 2021. godini	Jedinica referentne vrijednosti	Proizvodna jedinica	Godišnja stopa smanjenja [%]	Definicija proizvoda	Procesi obuhvaćeni referentnom vrijednošću za proizvod	Relevantni Prodcom kod	Opis
17.12	Premazani fini papir	0.538	MWh/t proizvoda	Tona premazanog finog papira	1.09	Premazani fini papir		17.12.73.35 17.12.73.37 17.12.73.60 17.12.73.75 17.12.73.79 17.12.76.00	Premazani fini papir
17.12	Papirne maramice	0.925	MWh/t proizvoda	Tona papirnih maramica	1.09	Papirne maramice		17.12.20.30 17.12.20.55 17.12.20.57 17.12.20.90	Papirne maramice
17.12	Testliner i fluting	0.260	MWh/t proizvoda	Tona papira	1.09	Testliner i fluting		17.12.33.00 17.12.34.00 17.12.35.20 17.12.35.40	Testliner i fluting

NACE 4	Referentna vrijednost za proizvod	Referentna vrijednost u 2021. godini	Jedinica referentne vrijednosti	Proizvodna jedinica	Godišnja stopa smanjenja [%]	Definicija proizvoda	Procesi obuhvaćeni referentnom vrijednošću za proizvod	Relevantni Prodcom kod	Opis
17.12	Nepremazani karton	0.268	MWh/t proizvoda	Tona kartona	1.09	Nepremazani karton		17.12.31.00 17.12.32.00 17.12.42.60 17.12.42.80 17.12.51.10 17.12.59.10	Nepremazani karton
17.12	Premazani karton	0.403	MWh/t proizvoda	Tona kartona	1.09	Premazani karton		17.12.75.00 17.12.77.55 17.12.77.59 17.12.78.20 17.12.78.50 17.12.79.53 17.12.79.55	Premazani karton
20.13	Sumporna kiselina	0.056	MWh/t proizvoda	Tona sumporne kiseline	1.09	Sumporna kiselina; oleum	Svi procesi direktno ili indirektno povezani sa proizvodnjo	20.13.24.34	Sumporna kiselina; oleum

NACE 4	Referentna vrijednost za proizvod	Referentna vrijednost u 2021. godini	Jedinica referentne vrijednosti	Proizvodna jedinica	Godišnja stopa smanjenja [%]	Definicija proizvoda	Procesi obuhvaćeni referentnom vrijednošću za proizvod	Relevantni Prodcod kod	Opis
							m sumporne kiseline		
20.13	Hlor	1.846	MWh/t proizvoda	Tona hlora	1,09	Hlor	Svi procesi direktno ili indirektno povezani sa jedinicom za elektrolizu, uključujući pomoćne uređaje	20.13.21.11	Hlor
20.13	Silicijum	11.87	MWh/t proizvoda	Tona silicijuma	1.09	Silicijum. Osim silicijuma koji sadrži po težini najmanje 99,99% silicijuma	Svi procesi direktno ili indirektno povezani s proizvodnjom silicijuma	20.13.21.70	Silicijum. Osim silicijuma koji sadrži po težini najmanje 99,99 % silicijuma

NACE 4	Referentna vrijednost za proizvod	Referentna vrijednost u 2021. godini	Jedinica referentne vrijednosti	Proizvodna jedinica	Godišnja stopa smanjenja [%]	Definicija proizvoda	Procesi obuhvaćeni referentnom vrijednošću za proizvod	Relevantni Prodcod kod	Opis
20.13	Silicijum	60	MWh/t proizvoda	Tona silicijuma	1,09	Silicijum koji sadrži po težini najmanje 99,99% silicijuma	Svi procesi direktno ili indirektno povezani sa peći, uključujući pomoćne uređaje	20.13.21.60	Silicijum koji sadrži po težini najmanje 99,99 % silicijuma
20.13	Silicijum karbid	6.2	MWh/t proizvoda	Tona silicijum karbida	1.09	Silicijum. Silicijum karbidi, nezavisno od toga da li su hemijski definisani.	Svi procesi direktno ili indirektno povezani sa proizvodnjom silicijum karbida	20.13.64.10	Silicijum. Silicijum karbidi, nezavisno od toga da li su hemijski definisani.
24.10	Osnovni kiseonički čelik	0.03385	MWh/t proizvoda	Tona sirovog (livenog) čelika	0.60	Sirovi čelik: nelegirani čelik proizveden drugim postupcima koji nisu elektropeći	Sekundarna metalurgija, prethodno zagrijavanje vatrostalnih materijala, pomoćna i livačka	24.10.T1.22	Sirovi čelik: nelegirani čelik proizveden drugim postupcima koji nisu elektropeći

NACE 4	Referentna vrijednost za proizvod	Referentna vrijednost u 2021. godini	Jedinica referentne vrijednosti	Proizvodna jedinica	Godišnja stopa smanjenja [%]	Definicija proizvoda	Procesi obuhvaćeni referentnom vrijednošću za proizvod	Relevantni Prodcom kod	Opis
24.10						Sirovi čelik: legirani čelik osim nerđajućeg čelika proizvedeno g drugim postupcima koji nisu elektropeći	postrojenja do faze razdvajanja proizvoda od sirovog čelika	24.10.T1.32	Sirovi čelik: legirani čelik osim nerđajućeg čelika proizvedenog drugim postupcima koji nisu elektropeći
24.10						Sirovi čelik: nerđajući čelik i čelik otporan na toplotu proizveden drugim postupcima koji nisu elektropeći		24.12.T1.42	Sirovi čelik: nerđajući čelik i čelik otporan na toplotu proizveden drugim postupcima koji nisu elektropeći
24.10	Feromangan	2.2	MWh/t proizvoda	Feromangan koji sadrži više od 2%	2.03	Feromangan koji sadrži više od 2%		24.10.12.10	Feromangan koji sadrži više od 2%

NACE 4	Referentna vrijednost za proizvod	Referentna vrijednost u 2021. godini	Jedinica referentne vrijednosti	Proizvodna jedinica	Godišnja stopa smanjenja [%]	Definicija proizvoda	Procesi obuhvaćeni referentnom vrijednošću za proizvod	Relevantni Prodcod kod	Opis
				ugljenika po težini		ugljenika, sa granulacije od 5 mm ili manje i sa sadržajem mangana većim od 65% po težini			ugljenika, sa granulacije od 5 mm ili manje i sa sadržajem mangana većim od 65% po težini
24.10				Feromangan koji sadrži više od 2% ugljenika po težini		Ostali feromangan koji sadrži više od 2 % ugljenika po težini (osim feromangana sa granulacijom od 5 mm ili manje i sadržajem mangana većim od		24.10.12.20	Ostali feromangan koji sadrži više od 2 % ugljenika po težini (osim feromangana sa granulacijom od 5 mm ili manje i sadržajem mangana većim od

NACE 4	Referentna vrijednost za proizvod	Referentna vrijednost u 2021. godini	Jedinica referentne vrijednosti	Proizvodna jedinica	Godišnja stopa smanjenja [%]	Definicija proizvoda	Procesi obuhvaćeni referentnom vrijednošću za proizvod	Relevantni Prodcom kod	Opis
						65% po težini)			65% po težini)
24.10	Feromangan	1.4	MWh/t proizvoda	Feromangan koji sadrži 2 % ili manje ugljenika po težini	1.09	Ostali feromangan koji sadrži 2 % ili manje ugljenika po težini		24.10.12.25	Ostali feromangan koji sadrži 2 % ili manje ugljenika po težini
24.10	Ferosilicijum	8.54	MWh/t proizvoda	Ferosilicijum koji sadrži više od 55 % silicijuma po težini	1.09	Ferosilicijum koji sadrži više od 55 % silicijuma po težini		24.10.12.35	Ferosilicijum koji sadrži više od 55 % silicijuma po težini

NACE 4	Referentna vrijednost za proizvod	Referentna vrijednost u 2021. godini	Jedinica referentne vrijednosti	Proizvodna jedinica	Godišnja stopa smanjenja [%]	Definicija proizvoda	Procesi obuhvaćeni referentnom vrijednošću za proizvod	Relevantni Prodcom kod	Opis
24.10	Ferosilicijum	Rezervni pristup			1.09			24.10.12.36	Ferosilicijum koji sadrži 55 % ili manje silicijuma po težini, i 4 % ili više, ali ne više od 10 %, magnezijuma
24.10	Feronikl	9.28	MWh/t proizvoda	Feronikl	1.09	Feronikl		24.10.12.40	Feronikl
24.10	Ferosiliko- mangan	3.419	MWh/t proizvoda	Ferosiliko- mangan	1.12	Ferosiliko- mangan		24.10.12.45	Ferosiliko- mangan
24.42	Primarni aluminijum	13.90	MWh/t proizvoda	Sirovi nelegirani aluminijum	0.25	Sirovi nelegirani aluminijum dobijen elektrolizom	Sirovi nelegirani aluminijum dobijen elektrolizom , uključujući jedinice za kontrolu proizvodnje,	24.42.11.30	Sirovi nelegirani aluminijum (isključujući prah i luskice)
								24.42.11.53	Aluminijumsk e legure u

NACE 4	Referentna vrijednost za proizvod	Referentna vrijednost u 2021. godini	Jedinica referentne vrijednosti	Proizvodna jedinica	Godišnja stopa smanjenja [%]	Definicija proizvoda	Procesi obuhvaćeni referentnom vrijednošću za proizvod	Relevantni Prodcom kod	Opis
							pomoćne processe i livaonice. Uključuje i postrojenja za proizvodnju anoda (pretpečenje) . Ako se anode dobivaju iz samostalnog postrojenja u EU, to postrojenje ne bi trebalo dobijati naknadu. Za anode proizvedene van EU može se primijeniti korekcija.		sirovom obliku (isključujući prah i luskice)
								24.42.11.54	Neobrađene aluminijumsk e legure (isključujući prah i luskice)

NACE 4	Referentna vrijednost za proizvod	Referentna vrijednost u 2021. godini	Jedinica referentne vrijednosti	Proizvodna jedinica	Godišnja stopa smanjenja [%]	Definicija proizvoda	Procesi obuhvaćeni referentnom vrijednošću za proizvod	Relevantni Prodcom kod	Opis
24.42	Alumina (rafinisanje)	0.20	MWh/t proizvoda	Alumina	1.11		Svi procesi direktno ili indirektno povezani sa proizvodnjom alumina	24.42.12.00	Alumina, isključujući vještačkii korund
24.43	Elektroliza cinka	3.994	MWh/t proizvoda	Cink	0.01	Primarni cink	Svi procesi direktno ili indirektno povezani sa jedinicom za elektrolizu cinka, uključujući pomoćne uređaje	24.43.12.30	Cink, sirov, nelegiran (isključujući cinkov prah i luskice)
								24.43.12.50	Legure cink u sirovom obliku (isključujući cinkov prah i luskice)

NACE 4	Referentna vrijednost za proizvod	Referentna vrijednost u 2021. godini	Jedinica referentne vrijednosti	Proizvodna jedinica	Godišnja stopa smanjenja [%]	Definicija proizvoda	Procesi obuhvaćeni referentnom vrijednošću za proizvod	Relevantni Prodcom kod	Opis
24.44	Sirovi rafinisani bakar	0.31	MWh/t proizvoda	Bakarne katode	1.09	Bakarne katode	Svi procesi direktno ili indirektno povezani sa elektrolitički m procesom rafinacije, uključujući prema potrebi livenje anoda na licu mjesta	24.44.13.30	Nelegirani rafinisani bakar u sirovom obliku (isključujući valjane, ekstrudirane ili kovane, sinterovane proizvode)

PRILOG III

Najveći regionalni faktori emisija CO₂ na različitim geografskim područjima (tCO₂/MWh)

Geografsko područje	Primjenjivi faktor emisije CO ₂
Španija, Portugal	0.47
Litvanija, Letonija i Estonija	0.76
Njemačka, Luksemburg	0.73
Bugarska, Rumunija	0.91
Belgija	0.37
Češka	0.89
Danska	0.54
Irska	0.44
Grčka	0.58
Francuska	0.43
Hrvatska	0.51
Italija	0.44
Kipar	0.72
Mađarska	0.50
Malta	0.40
Holandija	0.44
Austrija	0.33
Poljska	0.78
Slovenija	0.75
Slovačka	0.58

Geografsko područje	Primjenjivi faktor emisije CO ₂
Finska	0.62
Švedska	0.60

- Komisija će primjenjivati načela utvrđene u ovom Saopštenju od 22. decembra 2025. godine. Komisija će primjenjivati načela utvrđene u tačkama 17 i 27 od 1. januara 2026. godine. Države članice mogu se pozivati na Prilog I i tačke 27 i 31 kako su izmenjene za troškove nastale od 1. januara 2025. godine.